

tamen matre genitus, atque ejus exercitum eam tenus persecutus est donec Byzantium mōnibus conclusit. Hic primus mercenarias copias contraxit, in quibus miles erat Pythagoras Chaldae sapientiae assecla. Ægyptum preterea partes inferiores Syriæ acquirebat Axerdis. Hinc Sardanapallus exortus est.

2. Post quem Saracus imperitabat Assyriis: qui quidem certior factus turmarum vulgi collectiarum quæ a mari adversus se adventarent, continuo Busalussorum militie ducem Babylonem mittebat. Sed enim hic capto rebellandi consilio, Amuhiam Astyagis Medorum principis filiam nato suo Nabuchodrossoro despondebat; moxque raptim contra Ninum seu Ninivem urbem impetum faciebat. Re omni cognita, rex Saracus regiam Evoritam inflammabat. Tum vero Nabuchodrossorus summæ rerum potitus firmis mōnibus Babylonem cingebat. Hisce narratis, reliqua etiam Nabuchodrossori gesta ita persequitur Abydenus, ut a libris Hebræorum prorsus non abhorreat.

CAPUT X.

Abydeni de Nabuchodonosoro.

1. Nabuchodrossorus suscepto imperio Babylonem intra quindecim ferme dies cingebat mōnibus et triplici aggere, fluviumque Aramaeum ab Euphrate promebat: puteum item excuso loco apud Sippara urbem fodiebat, quadraginta parasangas latum, et ulnas viginti profundum. Huic autem claustra apponenda curavit, quibus reclusis universa planities rigaretur. Clastrorum nomen ἔχετο γάμμων; vocant, quasi ea voluntate quadam ingenitaque inclinatione sint prædicta. Littus preterea Rubri maris adversus impetum fluctuum communivit: tum in lumine Arabice regionis Teredonem urbem fundavit: regia palatia recentibus arborum surculis exornavit, nomenque his fecit viridaria pensilia. Mox accurate etiam edisserit quænam dicta sint viridaria pensilia, eademque ait a Græcis quoque in septem speciosissimis miraculis numerari.

2. Rursus alio loco idem homo sic loquitur. Cuncta, inquit, olim aquis tenebantur; idque mare dicebatur: quod quidem Belus compescuit, et suum cuique rei locum tribuit. Idem Babylonem mōnibus ambiens communivit, quæ diuturnitate temporis diruta Nabuchodrossorus demum restituit: eaque supererant usque ad imperium Macedonum non sine valvis ære con-

flatis. Omnia Abydenus Danieli consona narrat apud quem Nabuchodonosorus superbia tumidis ita inducit loquens: « Nonne hæc est Babylon magna, quam ego ædificavi ut sit regni sedes, virtute fortitudinis meæ, in honorem gloriae meæ? »

3. Jam quod imperii ejus felicitatem testetur Daniel his verbis, quibus de Nabuchodonosoro loquitur, audi Abydenum. Hercule, inquit, fortior erat; idque exponit hac ratione sermonis Megasthenes ait: Nabuchodrossorus, qui ipsi Herculi fortitudine præstít, in Libyam atque Iberiam magnis copiis expeditionem suscepit: quibus regionibus debellatis, incolarum partem in Ponti dexteram oram transtulit. Deinde Chaldaei tradunt, mentem ejus ad regiam reducis deorum quorumdam afflatu fuisse occupatam, ita ut in hæc verba erumperet: « Ego Nabuchodrossorus, o strenui Babylonii, superventuras vobis ærumnas prædicam. » Tum alia id genus accurate narrat. Rursusque idem scriptor addit, eum, qui tanto elatus fastu imperabat, e conspectu repente eruptum evanuisse. Hinc filius ejus Amilmarodachus regnavit, quem brevi Nigilares leviter occidit, filium habens unicum superstitem Labosseracum; qui violento item fato cum sublatus fuisse, Nabonedochus nullo jure fretus ad regni sedem accedere jussus est: is nempe cui Cyrus, capta dein Babylone, Carmニア præfecturam concessit: a Dario autem rege eadem provincia pulsus est.

4. Atque hæc omnia cum Hebraicis litteris congruunt: namque in Danielis historia traditur quare quave ratione Nabuchodonosorus mente exciderit. Græci autem Chaldaeæ scriptores vitium illud ad bonum sensum trahunt, illumque a Deo obsessum aiunt, Deumque appellant furem quo corruptus est: vel genium quemdam arbitrantur in eum irruisse. Neque id mirum: cuncta enim ejusmodi solent in Deum conferre, geniorumque nomine deos designare. Hæc omnia Abydenus. Sed et Flavius Josephus Judæorum historicus in priore priscorum historia congruentia his memorans ita scribit.

CAPUT XI.

Ex Josephi priore priscorum historia. De Nabuchodonosoro.

4. Age vero, inquit, nunc ea dicam quæ de nobis in Chaldaeorum historiis perquam accurate feruntur, quarum cum nostris litteris in aliis quoque multa est conspiratio. Testis equidem

hujusce rei Berosus qui est, vir gente Chaldaeus, atque nobilis inter eos scientiarum disciplinas coluerunt. Quippe is et astronomiæ libros, et quidquid Chaldaeorum ingenia philosophata sunt, ad Græcam linguam transtulit. Hic ergo Berosus priscorum scripturas presse secutus, de diluvio et de hominum supremo exterminio, eadem ratione qua Moses, historiam contextuit: itemque de arca instar capsæ adornata, in qua Noachus generis nostri auctor servatus est, quæque ad cacumen Armeniaci montis adhæsit. Deinde Noachi posteros singillatim enumerans, et sua cuique tempora tribuens, ad Nabupalassarum Babylonis et Chaldaeorum regem delabitur, resque ab eo fortiter gestas persequens, ait quo pacto quove consilio filium suum Nabuchodrossorum cum innumeris copiis ingentique apparatu in Ægyptum nostramque regionem miserit, postquam fama ad ejus aures venit, provinciarum harum incolas seditionem moliri. Jam hic eo profectus omnes ditione sua pressit, Hierosolymitanum templum inflammavit, universumque gentis nostræ populum laribus eversum ad Babylonicum agrum traduxit. Atque ita contigit urbi destrui, temploque in ruinis considerare septuaginta annis ad Cyrum usque Persarum regem primum. Ait autem, Babylonium hunc regem dominatum esse Ægypto, Syriæ, Phœnicia et Arabiæ, præcellentem omnibus vi et strenuitate qui ante eum Chaldaeis et Babylonis imperaverant.

5. Ipsa vero Berosi verba attexam, cuiuscmodi ea se mihi obtulerunt. Ut pater illius Nabupalassarus edocutus est, summum satrapam, quem procuratorem Ægypto, Syriæ Phœniciaque præfecerat, conversis armis fidem mutasse, cum ipse per se jam ad pœnas expetendas non valeret, partem copiarum quamdam filio suo Nabuchodrossoro, valida tunc ætate juveni, tradidit, eumque satrapam bello persequi jussit. Nabuchodrossorus statim ac eo venit manusque conseruit, superior rebelli evasit, illasque denuo regiones imperio suo subjunxit. Accidit autem ut pater ejus Nabupalassarus per id tempus in morbum implicitus mortem cum vita Babylone commutaret, postquam anno uno supra viginti regnasset. At Nabuchodrossorus, cognito non diu post parentis obitu, res Ægypti cæterarumque regionum rite composuit: tum captivos Iudaeos, Phœnices, Syros, et Ægyptios jussit cum gravis armaturæ exercitu ab aliquot amicis suis, itemque reliquas manubias et supellec-

tilem, Babylonem deduci, quo et ipse reversus est.

3. Ibi vero rem publicam in Chaldaeorum protestare esse offendit, sibique regnum ab optimæ quodam asservari. Universæ igitur ditionis patriæ potitus, captivos in Babylonici agri partibus opportunissimis collocari jussit; tum belli manubiis Beli templum et reliqua affluenter exornavit, atque in ipsam urbem extravagantes adduxit aquas, munivitque locos, ne in posterum obsessores amnem contra urbem immittere possent. Excitavit et triplicem murorum ambitum internæ urbi, triplicem item externæ: et partim quidem cocto latere ac bitumine, partim latere solo conficiebat. Jam egregie vallata urbe portisque divinitus exornatis, paternæ regiae aliam proxime addidit, eujus rationem, pulchritudinem variumque apparatus vix narrare quis possit. Tantummodo dixerim, cum adeo elaboratum mirificum et modum excedens fuerit opus, id tamen intra quindecim dies esse absolutum. Præterea in palatio lapideos obeliscos altissimos statusque decors eduxit, speciemque montium simillimam exhibuit. Consevit et varias arbores, et ea quæ dicuntur pensilia viridaria construxit, montani instar ventosique loci, ad uxoris sue lubentiam, qua ventosæ Medorum regioni consueverat.

4. Atque hæc omnia adamussim Berosus de prædicto rege scripsit. Sed et alia plurima tertio Chaldaicarum rerum libro, in quo Græcos historicos reprehendit, qui in cassum opinati sunt, a Semiramide Assyria conditam esse Babylonem; ab eademque miranda illa opera exstructa falso scriperunt. Atque in his Chaldaeorum historiæ fidem adjungere par est. Præsertim cum in Phœnicum quoque tabulariis suffragantia Berosi dictis scripta exstant, quibus diserte Babyloniorum rex universam Syriam atque Phœniciam perdomuisse traditur. Sed et Philostrati historia consentit, quo loco Tyri obsidionem memorat: tum denique quarto *Indicarum rerum* libro Megasthenes, ubi ostendere nititur, a prædicto Babyloniorum rege Herculem ipsum fortitudine rerumque gestarum magnitudine fuisse superatum, magnamque Libyæ partem atque Iberiæ internectione debellatam.

5. Jam quod supra memoratum Hierosolymorum templum bello Babyloniorum inflammatum fuerit, quodque idem instaurari cœptum sit quo tempore Cyrus Asiæ imperium obtinuit, ex *historia* item Berosi perspicue constabit.

Tertio enim libro hæc recitat: Nabuchodrossus, cœpto ante dictorum mœnium ædificio, morbo correptus vita excessit, cum tribus annis et quadraginta regnasset: regnumque obtinebat filius ejus Evilmarudochus. Hic intemperanter injusteque regia auctoritate uti visus a marito sororis sua Neriglassare insidiis appetitus interit altero regni anno. Eo sublato, exceptum est imperium a Neriglassare insidiatore, quatuorque annis administratum. Deinde filius Labesorachus puerili aetate dominatus est mensibus novem: moxque a familiaribus, propter pravi ingenii specimina, excruciatus inferit. Hoc necato, regnum insidiatores ejus communi consilio ad Nabonedum quemdam Babylonum detulerunt, qui in eadem fuerat inimica coniuratione. Sub hoc Babylonis mœnia ad amnis ripam coctis lateribus et bitumine condita sunt. Cumque ejus regnum decimo jam et septimo anno vigeret, Cyrus e Perside cum maximis copiis irruens, post cætera regna subversa, Babylonem aggressus est. Nabonedus ubi adventantem sensit, aciem in eum eduxit, prælioque superatus fugit, seque cum paucis in Borsippænorum urbe conclusit. Capta Babylone, Cyrus externa urbis mœnia funditus subfodi jussit, quia nimur videbatur ei nimis valida urbs captuque difficilis: tum Borsippum ad obsidendum Nabonedum contendit. Is vero obsidem non sustinens, manus dedit; quo Cyrus perquam clementer usus est; concessa enim ad incolendum Carmania, Babylone eum emisit. Reliqua aetate Nabonedus illic exacta supremum diem obiit. Hæc omnia consentientem præferunt cum nostris libris veritatem. Nempe Nabuchodonosorus decimo octavo regni sui anno templum nostrum diruit: idque excidium annis quinquaginta mansit. Deinde annum alterum regnante Cyro jacta sunt fundamenta templi resurgentis; idemque anno Darii imperantis sexto absolutum.

6. Addam etiam Phœnicum scriptores; neque enim sunt inepti ad veritatem magnopere confirmandam; hique ita tempore explicant. Sub Ethobalo sacerdote obsedit Nabuchodonosorus Tyrum annis tredecim. Post illum regnavit Balla decem annis. Hinc judices constituti sunt magistratique functi Ethnibalus Basechi mensibus duobus, Chelbes Abdæi mensibus decem, Abalus pontifex maximus mensibus tribus. Cumque Sibunosthus et Gerastatas Abdelimi filius, judicia exercuisserunt annis sex, Balatorus

hujus filius anno uno regnavit. Quo obeunte, evocatus est e Babylone Merbalus, qui regnavit annis quatuor. Hoc item mortuo ascitus est frater Hiromus, qui regnavit annis viginti. Sub eo Cyrus Persa dynastes factus est. Quæ cum ita sint, summa temporum, anni quinquaginta quatuor sunt cum mensibus tribus, prout ipsi supputant. Nimurum septimo regni sui anno Nabuchodonosorus obsidere Tyrum cœpit: tum quarto anno ex quo regnabat Hiromus, imperium Cyrus Persa occupavit. Atque ita consentanea nostris litteris Chaldaeorum Tyriorumque libri recitant.

De his hoc pacto Josephus. Sed enim et Abydenus Chaldaici regni rationem Polyhistori concordem evolvit, regesque Assyriorum singillatim diligenterque ita recenset.

CAPUT XII.

Abydeni de regno Assyriorum.

Chaldei regionis suæ reges ab Aloro usque ad Alexandrum hoc pacto enumerant. Nini quidem et Semiramis nullam rationem habent. His autem dictis, ita historiam suam exorditur. Fuit, inquit, Ninus qui Arbeli, qui Chaali, qui Arbeli, qui Anebi, qui Babii, qui Beli regis Assyriorum. Deinde accurate reges enumerat a Nino et a Semiramide ad Sardanapallum, qui omnium extremus fuit: a quo ad primam olympiadem sexaginta et septem anni putantur. De Assyriorum regno hac diligentia scripsit Abydenus. Nihilominus et Castor primo libro *summarii chronicorum* eadem plane ad litteram narrat de regno Assyriorum.

CAPUT XIII.

E Castoris summario. De regno Assyriorum.

Belus erat, inquit, Assyriorum rex, et sub eo Cyclopes fulguribus fulminibusque micantibus Jovi cum Titanis prælanti opem ferebant. Reges quoque Titanorum eo tempore cognoscabantur, quorum e numero erat Ogygus rex. Mox paucis interjectis, subdit gigantes bellum diis intulisse atque occisione ecce cæsos: strenuos deorum adjutores fuisse Herculem et Bacchum, qui et ipsi erant Titani: Belum, de quo antea diximus, mortem obiisse, qui etiam Deus existimatus sit. Post hunc Assyrii dominatum esse Ninum annis quinquaginta duobus, qui uxorem duxit Semiramidem. Post eum Semiramidem rexisse Assyrios annis quadraginta duobus. Zamem, qui et Ninyas, succes-

sisse. Deinceps Assyriorum, qui consecuti sunt, reges singillatim ordinatimque numerat usque ad Sardanapallum, nominatim quemque compellans: quorum etiam nos paulo post et nomina et tempora dominationis ponemus. Profecto et ille in eo, quem digessit, canone sic de his loquitur: Primo Assyriorum reges disposuimus, exordiumque a Belo duximus: et quoniam haud traditum certo est quot hic annis regnaverit, nihil præter nomen ascripsimus. A Nino autem principium chronologæ fecimus, et in alterum Ninum qui Sardanapallo successit, desivimus: prorsus ut perspicue definiteque tum summa temporum, tum singulorum regum anni patefierent. Sic videlicet annorum mille octoginta supra ducentum summa exsurgit. Hæc Castor. Cæterum et Siculus Diodorus, qui *bibliothecam* coacervavit, eadem fere narratione utitur.

CAPUT XIV.

E Diodori libro. De regno Assyriorum.

1. Principio Asiam imperio tenuere reges indigenæ quorum nec illustre aliquod factum nec nomina memorantur. Primus autem historiæ commendatione et memoria dignus, Ninus fuit rex Assyriorum, maximorum insigniumque facinorum auctor, de quo nos particulatim scribere aggredimur. Mox pluribus interpositis, ait eum suscepisse de Semiramide filium Ninyam: cumque mortem obiret, uxorem reliquise imperantem. Ninum a Semiramide in sua regia fuisse sepultum. Rursus paucis aliis narratis addit, Semiramidem omnibus Asianis, exceptis Indis, præfuisse reginam, atque obiisse eo, qui prædictus est, modo, annos natam duos et sexaginta, regni anno secundo supra quadragesimum. Deinceps ex ordine narrat, post illius obitum a Ninya filio Nini et Semiramis occupatum esse imperium et pacifice administratum: quippe qui martium indefissumque matris suæ animum haud æmulatus sit. Denique aliis intermediis addit, prorsus ut Ninyam alios quoque reges, filios videlicet a patre, excepsisse imperium, successivosque regnavisse usque ad Sardanapallum: sub hoc enim ad Medos imperium Assyriorum devolutum est, quod quidem manserat annis plus mille et trecentis, uti Ctesias Cnidius secundo libro tradit.

2. Age vero regum nomina, numerumque annorum quibus regnaverunt perscribere, nihil

interest; quandoquidem nil memoria dignum ab iis actum est; excepta illa auxiliari vi Trojanis suppeditata ab Assyriis, quæ quidem historiam promeruit, duce exercitus Memnone Tithoni filio. Namque Asiæ regnum tenente Tautano, qui erat vigesimus sextus a Ninya Semiramidis filio, feruntur Græci cum Agamemnonem aduersus Trojanum expeditionem suscepisse, cum jam Assyriis plus mille annis Asiæ præfuisserent. Priamus vero Trojanorum rex bello graviter pressus regi Assyriorum semet commendabat, missisque oratoribus opem rogabat: qui ei concessit Æthiopas decem mille totidemque Susianos cum ducentis curribus et Memnone Tithoni filio copiarum duce. His dictis, mox addit, has Memnonis strenuitates barbaros in regiis codicibus narratas affirmare.

3. Sardanapallus tricesimus quintus a Nino fundatore imperii fuit, et Assyriorum regum extremus, cunctosque, qui eum præcesserant, mollitia ignaviaque superavit. Et paulo post ait, eum adeo in luxuriam fuisse projectum, ut non solum ipse turpiter vitam amiserit, verum etiam universum Assyriorum imperium everterit, cuius incolumitas præ cæteris, quæ memorantur, diutissime manserat. Arbaces quidam genere Medus, vir insignis virtute et strenuus, dux Medicæ militiae, quæ in urbem Ninum quotannis submittebatur, ea occasione amicitiam iniit cum exercitus Babylonici duce, ab eoque rogatus imperium sustulit Assyriorum. Hæc Diodorus secundo *bibliothecæ historiæ* libro. De Assyriorum imperio eadem quoque Cephalion his verbis refert.

CAPUT XV.

Cephalionis historici. De regno Assyriorum.

1. Ea scribere aggredior, quorum alii quoque meminerunt, in primis Hellanicus Lesbius et Ctesias Cnidius nec non Herodotus Halicarnassensis. Principio Assyrii dominati sunt Asiæ, ex quibus erat Ninus Belides: quo regnante multæ res et facinora maxima configerunt. Deinde loquitur de Semiramis natalibus, nec non Zoroastri magni Bactrianorum regis, et de bello quo hic a Semiramide superatus est; de annis denique quibus Ninus regnavit, duobus videlicet supra quinquaginta, nec non de ejus obitu. Postea regnantem Semiramidem Babylonis mœnia excitavisse ait ea ratione, quæ a multis dicta est, nempe a Ctesia, a Zenone, ab Herodoto, aliquisque deinceps. Præterea Semiramidis narrat

expeditionem in Indiam, ejusque cladem et fugam: cædem etiam filiorum suorum ab ipsam patratam: utque eadem a filio item suo Ninja interempta sit postquam annis duobus supra quadraginta regnasset. Hic vero, qui in imperium successit, a Cephalione dicitur nihil dignum memoria gessisse.

2. Tum reges alios singillatim recenset, quorum dominationem mille annis mansisse docet, potestate a patre ad filium manante: neminemque eorum minus viginti annis *sceptrum* tenuisse. Nam imbellis et quieta et feminea eorum indoles tutos cautosque servabat: quippe qui penetralibus se continebant, nihilque agebant, atque a nemine, præterquam a pellicibus et a viris effeminatis conspiciebantur. Si quis tamen avet hos reges cognoscere, Ctesias diserte eos nominatimque recenset, quod ego quidem sciam, tres supra viginti. Sed enim qua ego voluptate vel animi jucunditate barbara nomina appelle, cassa omnino gestis præclaris, tyrannorum, inquam, illorum imbecillum et mollium prope silvestrium?

3. Deinde addit: Anno istius dominationis quadragesimo supra sexentesimum, rege Assyriorum Belimo, Perseum Danaes *filium* centum naves ad illorum regionem appulisse. Fugam scilicet arripuerat Perseus a Baccho vinctus Semelis filio. Deinde omissa Perseo Bacchique triumpho, ait, sequiore ætate, imperante apud Assyrios Panya, classem Argonautarum venisse ad Phasim amnem et ad Colchicam Medeam: tum et Herculem insano Hyla amore correpsum, navi relicta Cappadociam versus, ut aiunt, errabundum contendisse. Dicit præterea: Si quis mille annos a Semiramide ad Mithræum numeret, eum rationes constare deprehensurum.

4. Ab Ægeo rege discessit Medea Colchis, femina saga. Hujus filius erat Medus, unde Medi (id est, Mari); et regio Media dicta (nempe Maramstan). Mithræi, inquit, imperium excepiebat successor Teutamus, qui ad mores legesque Assyriorum vitam suam exigebat; nihilque novi sub hoc rege accidebat, nisi quod Agamemnon atque Menelaus Mycenæi expeditionem cum Argivis fecerunt adversus Ilium urbem, in qua Priamus Phryx militarem præfeturam gerebat.

5. Priami exemplar quoque litterarum ad Teutatum circumfertur ejusmodi. «Militari vi, inquit, in regione tua a Graecis irruentibus appetitus sum, belloque certatum est varia fortu-

na. Nunc vero et filius meus Hector extinctus est, et aliorum multa proles ac strenua. Copiarum igitur valido sub duce nobis suppeditas mitte.» Hinc diserte ait, missum esse a Teutamo auxilium, ducemque exercitus Memnonem Thethoni filium, quem insidiis exceptum Thessali interemerunt. Ait postea diserte, Sardanapallum anno tertio decimo supra millesimum Assyriorum regem esse creatum: cuius et exitium memorat. Tum sublato Sardanapallo, Assyriorum imperium ab Arbace eversum et ad Medos esse translatum. Haec omnia Cephalion.

6. Qui vero in libris feruntur Assyriorum reges, secundum emendata exemplaria, hi sunt.

ASSYRIORUM REGES.

- I. Ninus, quem primum aiunt universæ Asiæ, demptis Indis, imperavisse annis LI. Sub hoc constat vixisse Abrahamum Hebrææ gentis patriarcham.
 - II. Semiramis annis XLII.
 - III. Zames idemque Ninyas annis XXXVIII.
 - IV. Arius annis XXX.
 - V. Aralias, qui Amyrus, annis LX.
 - VI. Xerxes, qui et Balæus, annis XXX.
 - VII. Amramithes annis XXXVIII.
 - VIII. Belochus annis XXXV.
 - IX. Balæas annis XII.
 - X. Aladas annis XXXII.
 - XI. Mamythus annis XXX.
 - XII. Macchaleus annis XXX.
 - XIII. Sphærus annis XXII.
 - XIV. Mamylus annis XXX.
 - XV. Sparæthus annis XL.
 - XVI. Ascatades annis XL.
- Sub hoc fuit Moses Hebræorum legislator.
- XVII. Amyntas annis XLV.
 - XVIII. Belochus annis XLV.

Hujus filia Tratres, quæ Achurardista vocitata est, regnavit cum eo annis XVII. Bacchus et Perseus hac ætate fuerunt.

- XIX. Balatores annis XXX.
- XX. Lamprides annis XXXII.
- XXI. Sosares annis VIII.
- XXII. Lampares, annis XXX.
- XXIII. Panyas annis XLII.

Sub hoc Argonautarum classis atque Hercules cognoscabantur.

- XXIV. Sosarmus annis XIX.
- XXV. Mithræus annis XXVII.
- XXVI. Teutamus annis XXXII.

Sub quo Ilium captum est.

- XXVII. Teutæus annis XL.
- XXVIII. Thinæus annis XXX.
- XXIX. Dereyulus annis XL.
- XXX. Eupalmeus annis XXXVIII.

Sub hoc Hebræorum illustris rex David vixit, cuius filius Salomon Hierosolymis templum fundavit.

- XXXI. Laosthenes annis XLV.
- XXXII. Peritiades annis XXX.
- XXXIII. Ophratæus annis XXI.
- XXXIV. Ophratanes annis L.
- XXXV. Acrazanes annis XLII.
- XXXVI. Sardanapallus annis XX.

Sub hoc Lycurgus leges Lacedæmoniis ferebat.

7. Hæc finis fuit regum Assyriorum, imperante Athenis Tespieo Aripnronis filio. Tempus imperii Assyriorum, secundum accuratos scriptores, anni mille ducenti quadraginta: secundum vero alios mille trecenti. Thonnu Concolorus, qui Græce dicitur Sardanapallus, ab Arbace et Belesi vinctus, se ipsum igni tradidit. Ab eo ad primam olympiadem anni sunt quadraginta. A Sardanapallo autem Assyriorum imperium Arbaces auferens, Belesim quidem constituit regem Babyloniorum; ipse vero ad Medos transtulit Assyriorum imperium, cuius longævitas hæc.

MEDORUM REGES.

- I. Arbaces annis XXVIII.
- II. Maudaces annis XX.
- III. Sosarmus annis XXX.
- IV. Artycas annis XXX.
- V. Dejoces annis LIV.
- VI. Phraortes annis XIV.
- VII. Cyaxares annis XXXI.
- VIII. Astyages annis XXXVIII.

Sub hoc Cyrus Persis dominabatur, qui, dejecto Astyage, Medorum imperium extinxit, quod quidem annis ducentis nonaginta octo viguerat. Nonnulli tamen alios reges Medorum in codicibus scribunt.

LYDORUM REGES.

- I. Ardysus Alyatæ annis XXXVI.
- II. Alyates annis XIV.
- III. Meles annis XII.
- IV. Candaules annis XVII.
- V. Gyges annis XXXV.
- VI. Ardys annis XXXVII.
- VII. Sadyates annis V.
- VIII. Otiartes annis II.
- IX. Crœsus annis XV.

Crœso interfecto, Cyrus Lydorum imperio finem imposuit.

PERSARUM REGES.

- I. Cyrus annis XXXI.
- II. Cambyses annis VIII.
- III. Smerdis magus mensibus VII.
- IV. Darius Hystaspis annis XXXVI.

Sub hoc instaurabatur templum Hierosolymis, postquam Babylonii priscum inflammaverant.

- V. Xerxes Darii annis XX.
- VI. Artaxerxes, cognomento Longimanus, annis XL.

Sub hoc Esdras et Nehemias Hebræorum duces cognoscabantur.

- VII. Darius annis VII.
- VIII. Artaxerxes annis XL.
- IX. Ochus annis XXVI.
- X. Arses annis IV.
- XI. Darius annis VI.

8. Hunc interfecit Alexander Philippi, qui in Persas simul et Assyrios annis duodecim dominatus est. Hinc sequuntur Macedones annis ducentis nonaginta quinque usque ad feminæ cuiusdam Cleopatræ interitum, quæ centesima et septima olympiade supra octogesimam regnum tenebat. Ea ætate imperavit Romanis Augustus (cognomento Sebastus, quæ vox sonat *adorabilem*); isque tunc anno jam quinto decimo Romanum imperium regebat. A quo anno ad ducentesimam secundam olympiadem, in quam Tiberii decimus quintus annus incidit, conflantur anni duo supra quinquaginta. Hinc ad Constantini vicennalia sunt anni trecenti. De his hactenus. Nunc ad Hebræorum chronologiam pergendum est.

CAPUT XVI.

Qua ratione ab Hebræis chronologia tradatur.

1. Res Hebraicas consequenter en addimus ex Mose, et ex iis, qui post eum apud Hebræos feruntur, libris: tum ex Flavii Josephi Judaica prisorum historia: tum denique ex Africani chronicis.

Chaldæorum, Assyriorum, Medorum Persarumque tempora, itemque regum historia, ea prorsus ratione se habent quam nos præcedente sectione diximus. Quin adeo Hebræorum progeniem ab origine manare Chaldaica satis exploratum est: namque Chaldæum fuisse Abramum, ejusque majores Chaldæam incoluisse liquido constat. Id etiam Moses scripto commendans narrat: «Tulitque, ait, Thara Abr-